

Porady dla nauczycieli

- Jak zyskać zaufanie uczniów,
- Uczeń z dysleksją w szkole,
- Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia uczniów demoralizacją,
- Informacje dla nauczycieli

Jak zyskać zaufanie uczniów?

- Unikaj krytyki.
- Wyrażaj zrozumienie i uznanie dla wysiłków podejmowanych przez uczniów i dla ważności poruszonych przez nich spraw.
- Stwarzaj takie sytuacje, by każdy mógł się swobodnie wypowiedzieć i być wysłuchany.
- Stosuj różnorodne formy zajęć wzbudzające zaciekawienie i zaangażowanie uczniów w temat.
- Wyrażaj własne odczucia i poglądy, jednak bez narzucania tych poglądów uczniom; nie spieszyć się z udzielaniem rad.
- Pobudzaj uczniów do samodzielnej aktywności w szukaniu pozytywnych rozwiązań i w podejmowaniu prób nowych sposobów zachowania.

Jak rozmawiać z uczniem?

- Nie porównuj go z innymi uczniami mówiąc: dlaczego inni potrafią, a ty nie. On chce, byś rozumiał jego trudności.
- Nie zawstydzaj go przed całą klasą mówiąc: czy nie mogłeś się lepiej ubrać? Ono chce być szanowane przez ciebie.
- Nie odbieraj nadziei mówiąc: nic z ciebie nie będzie. Uczeń chce wierzyć, że coś w życiu osiągnie.
- Nie lekceważ uczuć mówiąc: tu jest miejsce na naukę, problemy zostaw za drzwiami. Uczeń potrzebuje wsparcia.
- Nie oceniaj mówiąc: jesteś po prostu nieukiem! Uczeń ma prawo dobrze myśleć o sobie.
- Nie moralizuj mówiąc: przestań się użalać, zabieraj się do roboty. Uczeń potrzebuje twojego zrozumienia.
- Nie przypisuj mu złych intencji mówiąc: ty po prostu robisz mi na złość! Świat wydaje mu się wtedy nieprzyjazny.
- Nie okazuj dezaprobaty, gdy ma kłopoty z zapamiętaniem pytając: co tak słabo? Wydaje mu się wtedy, że do niczego się nie nadaje. Uczeń potrzebuje dowartościowania.

Uczeń z dysleksją w szkole

Badania w Polsce określają odsetek dysleksji na 9-10% (Bogdanowicz, Jaklewicz 1968–1982). Oznacza to, że w przeciętnej klasie jest 3 – 4 uczniów dyslektycznych, najczęściej są to chłopcy.

Uczeń – dyslektyk ma prawo do:

1. Pomocy ze strony szkoły w formie specjalistycznych zajęć:
 - korekcyjno-kompensacyjnych,
 - indywidualnych – terapeutycznych.
2. Indywidualnego nauczania i oceniania dostosowanego do swoich potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych zgodnie z następującymi zasadami, których powinien przestrzegać nauczyciel:
 - dostosowywać tekst do czytania pod względem ilościowym i jakościowym (krótkie teksty, większa czcionka),
 - nie odpytywać z czytania nowego tekstu na forum klasy,
 - nie obniżać oceny za usterki w technice czytania (tempo, płynność poprawność),
 - oceniać na podstawie wypowiedzi ustnych i treści prac pisemnych, a nie za

liczbę zrobionych błędów,

- wydłużać czas na zadania pisemne,
- umożliwiać oddawanie prac pisanych komputerowo,
- nie oceniać zeszytów za estetykę,
- w przypadku dysgrafików nie oceniać pisma pod względem kaligraficznym,
- umożliwiać korzystanie ze słownika,
- błędy w pracach pisemnych poprawiać opisowo,
- zwolnienia z nauki drugiego języka obcego w przypadku stwierdzonej głębokiej dysleksji,
- dostosowania rozwiązań organizacyjnych i technicznych na sprawdzianie kończącym klasę VI, egzaminie gimnazjalnym i maturalnym zgodnie z zaleceniami OKE zawartymi w opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej w celu wyrównania szans edukacyjnych.

Uczeń ma obowiązek:

1. Pracy samokształceniowej:
 - czytania co najmniej 15 minut każdego dnia,
 - utrwalania poprawnej pisowni poprzez ćwiczenia ortograficzne,
 - wykonywania ćwiczeń grafomotorycznych zalecanych przez terapeutę,
 - wykonywania ćwiczeń kaligraficznych,
 - samokontroli wykonywanych ćwiczeń.
2. Uczestnictwa w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych.
3. Realizacji programu nauczania.
4. Systematycznego uczestnictwa i przygotowywania się do zajęć terapeutycznych.

Dostosowanie wymagań uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Procedura dostosowania wymagań:

- Uczeń lub rodzic dostarcza opinie/orzeczenie do pedagoga szkolnego.
- Pedagog dokonuje analizy opinii pod kątem występujących trudności, ich przyczyn oraz zawartych w niej wskazań do pracy.
- Pedagog na podstawie opinii/orzeczenia opracowuje szczegółowe wskazówki dotyczące pracy i oceniania ucznia. W razie konieczności konsultuje problem dziecka ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
- Każdy wychowawca po otrzymaniu wskazań do pracy z uczniem przekazuje je wszystkim uczącym nauczycielom.
- Nauczyciele dostosowują wymagania i zasady oceniania ucznia zgodnie z zaleceniami. W razie wątpliwości konsultują się indywidualnie z psychologiem/pedagogiem szkolnym.
- Rodzic ucznia zostaje zapoznany przez wychowawcę z zaleceniami w czasie najbliższych konsultacji.
- Pedagog szkolny/terapeuta wspólnie z nauczycielami (zwłaszcza nauczycielem języka polskiego) i rodzicami omawiają zasady współpracy i zakres obowiązków poszczególnych osób.
- Jeżeli uczeń nie uczęszcza nigdzie na zajęcia terapeutyczne, proponuje mu się zajęcia na terenie szkoły lub pracę pod kierunkiem nauczyciela polonisty.
- Uczeń pracuje w domu i jest rozliczany z wykonywanych zadań przez nauczyciela terapeutę lub polonistę.
- Na zakończenie każdego roku szkolnego pedagog szkolny dokonuje oceny skuteczności podjętych działań (analiza postępów w nauce, wywiad z nauczycielami i rodzicami).

Dyslektycy mają trudności:

- W zakresie języka polskiego (poza typowymi błędami ortograficznymi popełniają inne, tzw. specyficzne dla zaburzeń analizatora wzrokowego lub

słuchowego, np.: opuszczają, dodają, podwajają, przestawiają w wyrazach litery i sylaby, łączą wyrazy lub rozdzielają wyrazy na dwa człony, nie umieją przenosić wyrazów, mylą litery odpowiadające podobnym fonetycznie głoskom, nie potrafią pisać zmiękczeń, mylą „i-j”. Nieczytelne pismo, łączenie wyrazów, błędy ortograficzne.

- Wolno i niepoprawnie czytają, co utrudnia im zapoznanie się z lekturami oraz naukę historii, geografii czy biologii, gdzie podręcznik jest podstawą przyswajania wiedzy – mają trudności z zapamiętywaniem trudniejszych nazw, nazwisk itp., z zapamiętywaniem chronologii zdarzeń, dat, sekwencji wieloelementowych; w geografii mylą kierunki przestrzeni, mają złą orientację na mapie.
- Z rozumieniem bardziej skomplikowanych instrukcji, mogą je błędnie odczytać.
- Doznają niepowodzenia na matematyce – niepoprawnie odczytują treść zadań z tekstem, nie mogą zapamiętać reguł, błędnie zapisują działania matematyczne, popełniają błędy związane z czytaniem cyfr od strony prawej do lewej, np. 65 zamiast 56 itp., mylą znaki arytmetyczne, mają trudności z zapamiętywaniem tabliczki mnożenia, w geometrii – rysowanie, odwzorowanie figur, trudności z orientacją przestrzenną.
- W fizyce i chemii – niepoprawny zapis reakcji chemicznych, wzorów, schematów, wykresów.
- W językach obcych – trudności z zapamiętywaniem słówek, struktur gramatycznych, poprawną pisownią, fonetyką. Trudności w odróżnianiu podobnych wyrazów.
- Na lekcjach wychowania fizycznego – trudności w grach ruchowych, bieganiu, przewrotach, odtwarzaniu pewnej sekwencji ruchów, utrzymaniu równowagi, mają złą koordynację ruchową.
- Trudność sprawia im zapisywanie informacji z tablicy i podczas ich dyktowania, piszą z wieloma błędami.
- Nie potrafią ukończyć zadań w wyznaczonym czasie.
- Dodatkowe utrudnienia związane są z okresem dorastania – zwiększenie pobudliwości, trudności z koncentracją, szybka męczliwość.